

Nr 2.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om ökad delaktighet för danska, finländska, isländska och norska medborgare i rättigheter och förmåner, som tillkomma svenska medborgare.

I en inom första kammaren väckt, till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 114, har herr *Herlitz* föreslagit, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville låta utreda frågan om ökad delaktighet för danska, finländska, isländska och norska medborgare i de rättigheter och förmåner, som enligt svensk rätt tillkomma svenska medborgare, ävensom, vid den tidpunkt Kungl. Maj:t finner lämplig, hos de övriga nordiska ländernas regeringar hemställa om samarbete för gemensam reglering av nordiska medborgares rättsställning i annat land än hemlandet.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen. Dock vill utskottet ur motiveringen anföra, att motionen ansluter sig till en vid ett nordiskt interparlamentariskt möte 1945 antagen resolution, vari det heter:

»Mødet har diskuteret Spørgsmaalet om en faelles Statsborgerret og opfordrer til en nøjere Undersøgelse af de Problemer der knytter sig hertil, med det Maal at give nordiske Statsborgere gensidigt øgede Rettigheder overalt i Norden med fornøden Hensyntagen til Forholdene i de enkelte Lande.»

Statsmakternas uppmärksamhet har vid flera tillfällen varit riktad på spørgsmålet att åstadkomma ökad likställighet i olika avseenden mellan svenska medborgare och medborgare från övriga nordiska länder, vilka vistas i vårt land. Motionären finner det emellertid angeläget att hithörande problem upptagas till samlad behandling och att det i första hand bör klargöras vilken rättsställning de övriga nordiska ländernas medborgare, som vistas i Sverige, skola intaga.

Utskottet delar motionärens uppfattning att ett ökat folktvbyte inom Norden bör främjas och att Sverige bör ådagalägga beredvillighet att i möjligaste mån hålla gränserna öppna för medborgare från de övriga nordiska länderna samt tillerkänna dessa största möjliga likställighet med svenska medborgare.

I likhet med motionären finner utskottet önskvärt att de nordiska länderna härvidlag framgå gemensamt och att lagstiftningen göres möjligast likformig för vinnande av full ömsesidighet.

Från svensk sida ha vissa initiativ tagits till samarbete för behandling av detta problemkomplex. Inom justitiedepartementet tillsattes den 23 augusti

1946 tre sakkunniga för nordiskt samarbete på medborgerskapsrättens område och enligt vad utskottet inhämtat ha de sakkunniga företagit vissa sonderingar i övriga nordiska länder för en efter gemensamma linjer upplagd undersökning över det rådande rättsläget. Direktiv ha emellertid icke utfärdats för de sakkunniga, täckande hela det problemkomplex, som upptagits av motionären. Utskottet finner sig därför böra tillstyrka motionen under uttalande att det må ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga direktiv för de sakkunniga eller att i annan ordning föranstalta om den mera vittgående utredning, som påyrkas i motionen.

Med vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att första kammaren för sin del ville besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville låta utreda frågan om ökad delaktighet för danska, finländska, isländska och norska medborgare i de rättigheter och förmåner, som enligt svensk rätt tillkomma svenska medborgare, ävensom, vid den tidpunkt Kungl. Maj:t finner lämplig, hos de övriga nordiska ländernas regeringar hemställa om samarbete för gemensam reglering av nordiska medborgares rättsställning i annat land än hemlandet.

Stockholm den 25 februari 1947.

På utskottets vägnar:

VERNER SÖDERKVIST.

Närvarande: Herrar *Söderkvist, Näsghård, Persson, Einar,* Arrhén, Fahlander,* Nilsson, Hjalmar, Sundelin** och *Widner.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
